به نام خدا

دانشگاه تهران پردیس دانشکدههای فنی دانشکده برق و کامپیوتر

سيستم عامل

گزارش پروژه آزمایشگاه شماره ۲

پرسش اول

همانطور که ذکر شد برخی از برنامهها نیاز به عملیات ممتاز دارند. کتابخانه های ذکر شده از system call های زیر استفاده می کنند:

توضيح	system نام call	محل کد
برای خواندن یک کاراکتر از ورودی استاندارد استفاده شده است	read()	ulib.c:59
برای به دست آوردن file descriptor از روی نام فایل استفاده شده است	open()	ulib.c:76
برای به دست آوردن اطلاعات در مورد file descriptor داده شده استفاده شده است	fstat()	ulib.c:79
برای بستن file descriptor باز شده از سوی کرنل استفاده شده است	close()	ulib.c:80
برای دریافت حافظه استفاده شده است	sbrk()	umalloc.c:54
برای نوشتن یک کاراکتر بر روی خروجی استاندارد استفاده شده است	write()	printf.c:8

پرسش دوم

علاوه بر system callها دو روش دیگر برای دسترسی سطح کاربر به هسته وجود دارد.

فایل سیستم های مجازی:

به منظور تبادل داده بین فضای کاربر و فضای کرنل لینوکس چندین فایل سیستم بر پایه RAM را فراهم میکند. خود این اینترفیسها مبتنی بر فایلها هستند. معمولا یک فایل تنها یک مقدار را نمایندگی میکند اما ممکن است مجموعه ای از مقادیر را نمایندگی کند. فضای کاربر میتواند با استفاده از توابع استاندارد ()read و write به این مقادیر دسترسی داشته باشند. فایل سیستمهای sys و prog و نمونههایی از این فایل سیستمها هستند.

مکانیزم هایی مبتنی بر سوکت:

سوکت به کرنل اجازه میدهد تا اعلان(notification)هایی به سطح کاربر ارسال کند.. این برخلاف مکانیزم فایل سیستم است. جایی که کرنل میتواند یک فایل را تغییر دهد ولی برنامه کاربر تا وقتی دسترسی به آن فایل را انتخاب نکند از تغییرات آگاهی ندارد. مکانیزم های مبتنی بر سوکت به برنامه ها

اجازه می دهد تا بر یک سوکت گوش کنند و کرنل در هر زمانی میتواند برای آنها پیام ارسال کند. این اتفاق منجر به مکانیزم ارتباطی میشود که در آن فضای هسته و فضای کرنل دارای پارنترهای یکسان هستند.

پرسش سوم

خیر. زیرا سطح دسترسی کاربر پایین ترین سطح دسترسی است و برای فعال کردن trap باید سطح دسترسی بالاتری داشته باشیم. اگر در غیر این صورت میبود میتوانستیم هر عملیات فضای کرنل را در فضای کاربر انجام دهیم که این ناقض سیاستهای حفاظت است.

پرسش چهارم

وضعیت process در حال اجرا ذخیره می گردد تا بتوان در سطح کاربر این وضعیت را بازیابی نمود. اما اگر تغییر سطح دسترسی نداشته باشیم این بازیابی بدون نیاز به ss و esp و ss در stack انجام خواهد شد. اما اگر تغییر سطح دسترسی داشته باشیم هنگام تغییر سطح حفاظت از فضای کاربر به فضای هسته، هسته نباید از stack پردازه کاربر استفاده کند زیرا ممکن است valid نباشد و یا حتی stack کاربر مخرب باشد و یا حاوی خطا باشد. در اصل در این حالت نیاز داریم این مقادیر نیز روی stack قرار گیرند تا در فضای کاربر مشکلی برای دسترسی به آنها نداشته باشیم.

پرسش پنجم

int argint(int, int*)

پارامتر اول شماره آرگومانی است که میخواهیم از stack بخوانیم و پارامتر دوم آدرس یک متغیر integer که آرگومان خوانده شده از stack در آن ریخته می شود. اگر این عملیات موفقیت آمیز نبود منفی یک به عنوان مقدار بازگشتی return می شود.

int argstr(int, char**)

پارامتر اول مانند حالت قبل شماره آرگومانی است که میخواهیم از stack بخوانیم و پارامتر دوم آدرس یک *char است که آرگومان خوانده شده در آن ذخیره میشود.

int argptr(int, char**, int)

پارامتر اول شماره آرگومانی است که میخواهیم از stack بخوانیم و پارامتر دوم یک pointer است که آرگومان خوانده شده در آن ریخته میشود و پارامتر سوم اندازه چیزی است که از استک خوانده میشود.

دلیل بررسی بازه آدرسها

زیرا اگر آدرس داده شده از محدوده process داده شده فراتر رود ممکن است اطلاعاتی به اشتباه از سایر fetch اهprocess کند که بدیهی است باعث مشکلاتی میشود. یکی از مشکلاتی که ممکن است رخ دهد system call کند که بدیهی است. در مورد sys_read ممکن است خواندن از file descriptor اشتباه صورت گیرد زیرا از اطلاعات process دیگری استفاده میشود و در این صورت سیستم با مشکل مواجه خواهد شد.

پرسش شش و هفت

ابتدا با استفاده از دستور objdump و آپشن -d آدرس فرخوانی سیستمی (sys_getpid را به دست می آوریم که تنیجه در پایین قابل مشاهده است:

```
00000070 <sys_getpid>:
  70:
        55
                                   push
                                          %ebp
        89 e5
                                          %esp,%ebp
  71:
                                   mov
                                          $0x8,%esp
  73:
        83 ec 08
                                   sub
  76:
        e8 fc ff ff ff
                                           77 <sys_getpid+0x7>
                                   call
                                          0x10(%eax),%eax
  7b:
        8b 40 10
                                   MOV
  7e:
        c9
                                   leave
  7f:
                                   ret
```

سپس در یک فایل به نام direct_call.c یک برنامه سطح کاربر نوشته که کارکرد آن مطابق دستورالعمل آنست که یک اشاره گر به تابع تعریف کنیم که با نوع پارامترها و مقدار بازگشتی دستورالعمل آنست که یک اشاره گر به تابع تعریف کنیم که با نوع پارامترها و مقدار بازگشتی در کد هسته قرار (کد هسته قرار دهیم. به عبارتی یک اشاره گر با تابع با پارامتر خالی (void) و مقدار بازگشتی از نوع int تعریف کرده و مقدارآن را پس از casting برابر 0x00000070 یعنی آدرس ()sys_getpid در کد هسته قرار میدهیم.

9) سپس این اشاره گر را فراخوانی می کنیم. پس از ایجاد تغییرات لازم در فایل makefile دستور مربوط به این برنامه سطح کاربر (به نام direct_call) را فراخوانی می کنیم. با خطایی با محتوای زیر مواجه می شویم:

pid 3 direct_call: trap 14 err 4 on cpu 1 eip 0x73 addr 0xbfad--kill proc

با مراجعه به فایل trap.c متوجه می شویم که علت بروز این خطا رفتار نادرستی است که از یک پردازه در فضای کاربر سر بزند. درواقع در این حالت، کاربر دست به کاری زده که از حوزه یکاری او

خارج بوده است. به عنوان مثال، ما در این برنامه، در حالتی که در فضای کاربر قرار داشتیم یک فراخوانی سیستمی را که ملزم به اجرا در مد هسته است را فراخوانی کردیم و در نتیجه یک trap رخ می دهد که در اینجا علت این trap، بروز خطا بوده است. با مراجه به کد مربوطه شماره trap و خطا همچنین محتوای کنونی اشاره گر دستورالعمل از trapframe استخراج شده و نمایش داده می شود.

۷) هنگام فراخوانی یک فراخوانی سیستمی، حالت کاربری تغییر یافته و به یک روتین در قسمت مربوط به هسته در حافظه پرش می کند. هسته باید از صحت پارامترهای فراخوانی سیستمی اطمینان حاصل کند و اجازه ی دسترسی پردازه ی کنونی را نیز چک کند. این کارها باید در حالت کاربری ممتاز انجام شوند و نمی توان مانند یک برنامه سطح کاربر و همانند یک تابع ساده آنها را فراخوانی کرد.

در واقع، توابع کتابخانهای همچون ()getpid به عنوان یک wrapper عمل میکند که چندین گام ابتدایی را اجرا میکند و سپس دستور trap مربوط به یک فراخوانی سیستمی مانند ()sys_getpid را اجرایی میکند.

اضافه کردن reverse_number

برای رسیدن به این هدف نیاز است چندین گام را طی کنیم.

گام اول: فایل syscall.h شامل اعدادی است که برای دسترسی به سیستم کالها از آن استفاده می- شود از آنجایی که سیستم عامل xv6 شش بیست و یک سیستم کال از پیش تعریف شده دارد عدد ۲۵ را برای سیستم کال جدید در نظر میگیریم.

```
// System call numbers
#define SYS fork
#define SYS exit
                  2
#define SYS wait
                  3
#define SYS pipe
                  4
#define SYS read
                  5
#define SYS kill
                  6
#define SYS exec
#define SYS fstat 8
#define SYS chdir
                  9
#define SYS dup
                 10
#define SYS getpid 11
#define SYS sbrk
#define SYS sleep 13
#define SYS uptime 14
#define SYS open 15
#define SYS write 16
#define SYS mknod 17
#define SYS unlink 18
#define SYS link
#define SYS mkdir 20
#define SYS close 21
#define SYS get children 22
#define SYS get grandchildren 23
#define SYS trace syscalls 24
#define SYS reverse number 25
```

گام دوم: در فایل syscall.c دو تغییر ایجاد میکنیم که در شکلهای زیر قابل مشاهده است.

```
extern int sys chdir(void);
extern int sys close(void);
extern int sys dup(void);
extern int sys exec(void);
extern int sys exit(void);
extern int sys fork(void);
extern int sys fstat(void);
extern int sys getpid(void);
extern int sys kill(void);
extern int sys link(void);
extern int sys mkdir(void);
extern int sys mknod(void);
extern int sys open(void);
extern int sys pipe(void);
extern int sys read(void);
extern int sys sbrk(void);
extern int sys sleep(void);
extern int sys unlink(void);
extern int sys wait(void);
extern int sys write(void);
extern int sys uptime(void);
extern int sys get children(void);
extern int sys get grandchildren(void);
extern int sys trace syscalls(void);
extern int sys reverse number(void);
```

```
static int (*syscalls[])(void) = {
[SYS fork]
              sys fork,
[SYS exit]
              sys exit,
[SYS wait]
             sys wait,
[SYS pipe]
            sys pipe,
[SYS read]
             sys read,
[SYS kill]
             sys kill,
[SYS exec]
            sys exec,
[SYS fstat]
            sys fstat,
[SYS chdir]
              sys chdir,
[SYS dup]
              sys dup,
[SYS getpid] sys getpid,
[SYS sbrk]
            sys sbrk,
[SYS sleep]
              sys sleep,
[SYS uptime] sys uptime,
[SYS open]
            sys open,
[SYS write] sys write,
[SYS mknod] sys mknod,
[SYS unlink] sys unlink,
[SYS link]
            sys link,
[SYS mkdir] sys mkdir,
[SYS close]
             sys close,
[SYS_get_children] sys_get_children,
[SYS get grandchildren] sys get grandchildren,
[SYS_trace_syscalls] sys_trace_syscalls,
[SYS reverse number] sys reverse number,
```

همانطور که مشاهده میشود دو خط

extern in sys_reverse_number (void) و extern in sys_reverse_number به این فایل اضافه شده است. این فایل در اصل شماره سیستم کال را به فرایند متناظر آن تصویر میکند.

گام سوم: در فایل ulib.c تابعی تعریف میکنیم که ابتدا محتوای رجیستر edx را در یک متغیر ذخیره کند و بعد از آن آرگومان خود را در این رجیستر قرار دهد. بعد از آن شماره سیستمکال reverse_number که ۲۵ است را در رجیستر مخصوص شماره سیستمکال یا eax قرار دهد و سپس با دستور 64 int و این سیستمکال را اجرا نماید. پس از آن مقدار رجیستر edx بازنشانی میشود

```
int
reverse_number(int num)
{
    uint temp;
    asm("mov %%edx, %0" : "=r" (temp));
    asm("mov %0, %%edx" : : "r" (num));
    asm("mov $25, %%eax" :);
    asm("int $64");
    asm("mov %0, %%edx" : : "r" (temp));
    return 0;
}
```

گام چهارم: در فایل sysproc.c پیاده سازی این سیستم کال را انجام میدهیم به این صورت که در ابتدا عدد از روی رجیستر edx خوانده میشود و سپس عملیات لازم بر روی آن انجام میشود. توجه کنید که چاپ کردن نتیجه در سطح کرنل انجام میشود.

```
int
sys_reverse_number(void)
{
   int num = myproc()->tf->edx;
   while (num != 0)
   {
      cprintf("%d", num % 10);
      num = num / 10;
   }
   cprintf("\n");
   return 0;
}
```

گام آخر:

برای تست کردن این سیستم کال دستور reverse_number number به سیستم عامل اضافه شده است که آرگومان ورودی را برعکس چاپ میکند.

فراخوانی سیستمی trace_syscalls

```
struct []

struct spinlock lock;

struct proc proc[NPROC];

int trace_syscalls_state;

ptable;
```

برای پیاده سازی این فراخوانی سیستمی یک trace_syscalls_state در ptable نگه میداریم که ۱ بودن آن به معنی این است که اطلاعات مربوط به تعداد فراخوانی های سیستمی پردازه ها باید update و چاپ شود.

اطلاعات مربوط به تعداد فراخوانی های سیستمی صدا زده شده برای هر پردازه در یک struct به نام struct به نام proc.h نگه داری می شود. این struct در فایل proc.h اضافه شده است. در proc که اطلاعات مربوط به هر پردازه نگه داری می شود یک struct tr_syscalls نگه داری می کنیم.

```
struct tr syscalls []

int fork_number;
int exit number;
int wait number;
int pipe_number;
int pipe_number;
int read number;
int kill_number;
int stat_number;
int dunumber;
int dunumber;
int dunumber;
int stat_number;
int sumber;
int getpid_number;
int sprk_number;
int sprk_number;
int sprk_number;
int uptime_number;
int uptime_number;
int unint number;
int unint number;
int unink number;
```

 در ابتدا هنگامی که سیستم boot می شود پس از ایجاد پردازه Init پردازه دیگری ایجاد می شود که همیشه فعال است و در صورتی که state برابر ۱ باشد به چاپ اطلاعات جمع شده می پردازد. درواقع در این پردازه یکبار فراخوانی سیستمی state برابر ۱۰ست) و با مقدار ۱ صدا می زند(در ابتدا state برابر ۱۰ست) و در این سیستم کال در حلقه بی نهایت می افتد. شکل روبرو init.c را نشان می دهد:

هنگامی که پردازه های دیگر فراخوانی سیستمی trace_syscalls را صدا بزنند پس از خواندن ورودی از بهتامی که پردازه های دیگر فراخوانی سیستمی trace_syscalls_state به تغییر می stack از stace در صورتی که ورودی باشد مقدار set_trace_syscalls_state بنده شده کند. این کار توسط تابع set_trace_syscalls_state انجام می شود. این است. همچنین اطلاعات جمع شده درمورد تعداد فراخوانی های سیستمی پردازه ها پاک می شود. این کار توسط تابع reset_trace_syscalls انجام می شود که در فایل proc.c تعریف شده است.

در صورتی که ورودی ۱ باشد مقدار state در proc.c تعریف شده است. با ۱ شدن state هر state شده است. با ۱ شدن state شده است. با ۱ شدن state شده است. با ۱ شدن struct tr_syscalls تعریف شده است. با ۱ شدن struct tr_syscalls مربوط به زمانی که یک فراخوانی سیستمی در پردازه های مختلف صدا زده شود update_syscalls مربوط به آن پردازه به روز می شود. این کار توسط تابع syscall انجام می شود که در تابع syscall که در syscall قرار دارد صدا زده شده است. چرا که هرزمان که یک فراخوانی سیستمی صدا زده می شود در صورت ۱ بودن state اطلاعات باید به روز شوند. تعریف تابع update_syscalls در دارد.

```
set_trace_syscalls_state(int state)
                                                                         if (ptable.trace syscalls state == 1)
                                                                           acquire(&ptable.lock);
switch (syscall_num)
   acquire(&ptable.lock);
  ptable.trace_syscalls_state = state;
   release(&ptable.lock);
                                                                             myproc()->syscalls.wait number += 1;
      syscall(void)
       int num:
                                                                             myproc()->syscalls.read number += 1;
       struct proc *curproc = myproc();
        if(num > 0 && num < NELEM(syscalls) && syscalls[num]) {
  curproc->tf->eax = syscalls[num]();
         myproc()->syscalls.fstat number += 1;
                                                                           case 10:
                                                                             myproc()->syscalls.dup_number += 1;
                                                                           case 12:
  myproc()->syscalls.sbrk_number += 1;
```

تغییرات دیگر:

Declaration تمام توابعی که در proc.c تعریف شده اند در Declaration

عدد اختصاص داده شده به این فراخوانی سیستمی در فایل syscall.h مشخص شده است. شکل:

```
25 #define SYS_trace_syscalls 24
```

خط زیر در فایل syscall.c اضافه می شود تا تعریف تابع handler را در کرنل و شل متصل کند. شکل:

```
108 extern int sys_trace_syscalls(void);
```

همچنین خط زیر در فایل syscall.c در بردار فراخوانی سیستمی مشخص می کند که چه handler ای باید برای فرخوانی سیستمی مورد نظر باید اجرا شود.

135 [SYS_trace_syscalls] sys_trace_syscalls,

خط زیر در فایل usys.S اضافه می شود و فراخوانی ای که کاربر انجام می دهد و فراخوانی سیستمی را بهم متصل می کند.

34 SYSCALL(trace_syscalls)

خط زیر در فایل user.h اضافه می شود و interface تابعی که کاربر می تواند صدا بزند را مشخص می کند.

int trace_syscalls(int);

تست:

برای تست این فراخوانی سیستمی فایل trace.c اضافه شده است. با اجرای trace on و trace on یستمی فایل trace_syscalls اضافه شده است. با اجرای update به ترتیب فراخوانی سیستمی trace_syscalls با ورودی ۱ و • صدا زده می شوند و getpid شدن و چاپ اطلاعات را فعال می کنند. با اجرای trace فراخوانی های سیستمی getpid و getpid و fork و ودرصورتی که چاپ reverse و get_children و fork و سه و همچنین دستور set_children و اطلاعات فعال باشد می توان نتیجه آن را مشاهده کرد.

فراخوانی سیستمی get_children

این فراخوانی سیستمی فرزندان پردازه دارای pid ای که در ورودی گرفته ایم را نشان می دهد. در stack این فراخوانی سیستمی (sys_get_children) پس از خواندن ورودی از handler عبد children صدا زده می شود که آرایه ای از فرزندان پردازه مورد نظر را برمی گرداند. در ادامه توسط یک

حلقه محتویات این آرایه در یک عدد قرار داده می شود. برای مثال اگر آرایه {4, 5} باشد مقدار 54 بدست می آید و این عدد به عنوان خروجی برگردانده می شود.

تابع children که در فایل proc.c تعریف شده است بر روی همه پردازه های موجود حلقه می زند و هرکدام که پدرش پردازنده ورودی باشد را در لیست اضافه می کند و در نهایت این لیست را برمیگرداند.

تغییرات دیگر:

Declaration تمام توابعی که در proc.c تعریف شده اند در defs.h است.

عدد اختصاص داده شده به این فراخوانی سیستمی در فایل syscall.h مشخص شده است. شکل:

23 #define SYS get children 22

خط زیر در فایل syscall.c اضافه می شود تا تعریف تابع handler را در کرنل و شل متصل کند.

106 extern int sys_get_children(void);

همچنین خط زیر در فایل syscall.c در بردار فراخوانی سیستمی مشخص می کند که چه handler ای باید برای فرخوانی سیستمی مورد نظر باید اجرا شود.

133 [SYS_get_children] sys_get_children,

خط زیر در فایل usys.S اضافه می شود و فراخوانی ای که کاربر انجام می دهد و فراخوانی سیستمی را بهم متصل می کند.

32 SYSCALL(get_children)

خط زیر در فایل user.h اضافه می شود و interface تابعی که کاربر می تواند صدا بزند را مشخص می کند.

28 int get children(int);

فراخوانی سیستمی get_grandchildren

این فراخوانی سیستمی فرزندان و نوادگان پردازه دارای pid ای که در ورودی گرفته ایم را نشان می دهد. در handler این فراخوانی سیستمی (sys_get_grandchildren) پس از خواندن ورودی از stack تابع grandchildren صدا زده می شود که آرایه ای از فرزندان و نوادگان پردازه مورد نظر را برمی گرداند. در ادامه توسط یک حلقه محتویات این آرایه در یک عدد قرار داده می شود. برای مثال اگر آرایه (4, 5, 6, 7 باشد مقدار 7654 بدست می آید و این عدد به عنوان خروجی برگردانده می شود. شکل:

```
int
sys_get_grandchildren(void)
{
    int pid;
    if(argint(0, &pid) < 0)
        return -1;

// Aray of grandchildren's pids
    int* chilldren_array = grandchildren(pid);

// Number made by concating all pids
    int output number = 0;
    int i = 0, modulus = 1, temp_pid = 0;
    while (chilldren_array[i])
{
        output number += modulus * chilldren_array[i];
        while (temp_pid != 0)
        {
             temp_pid /= 10;
            modulus *= 10;
        }
        it+;
    }

    return output_number;
}</pre>
```

تابع grandchildren که در فایل proc.c تعریف شده است. در این تابع از یک صف استفاده می شود که در ابتدا پردازه ورودی در ابتدای آن قرار دارد. سپس توسط یک حلقه روی این صف حرکت می کنیم و در هر لحظه فرزندان پردازه ای که روی آن هستیم را به انتهای صف اضافه می کنیم. و در واقع آن را expand می کنیم. برای اضافه کردن فرزندان یک پردازه از تابع children که در قسمت قبل توضیح

داده شد استفاده می کنیم.

در واقع کاری شبیه به الگوریتم BFS انجام می شود به جز اینکه پردازه های expand شده از صف حذف نمی شوند چرا که در نهایت تمام فرزندان و نوادگان باید در صف باشند. شکل:

تغییرات دیگر:

Declaration تمام توابعی که در proc.c تعریف شده اند در Declaration

عدد اختصاص داده شده به این فراخوانی سیستمی در فایل syscall.h مشخص شده است.

24 #define SYS get grandchildren 23

خط زیر در فایل syscall.c اضافه می شود تا تعریف تابع handler را در کرنل و شل متصل کند.

107 extern int sys_get_grandchildren(void);

همچنین خط زیر در فایل syscall.c در بردار فراخوانی سیستمی مشخص می کند که چه handler ای باید برای فرخوانی سیستمی مورد نظر باید اجرا شود.

134 [SYS_get_grandchildren] sys_get_grandchildren,

خط زیر در فایل usys.S اضافه می شود و فراخوانی ای که کاربر انجام می دهد و فراخوانی سیستمی را بهم متصل می کند.

33 SYSCALL(get_grandchildren)

خط زیر در فایل user.h اضافه می شود و interface تابعی که کاربر می تواند صدا بزند را مشخص می کند.

29 int get_grandchildren(int);

تست:

children_test.c و get_grandchildren و get_children فایل get_grandchildren اضافه شده است. در این فایل ابتدا با استفاده از fork یک پردازه فرزند ایجاد می شود. در این پردازه fork فرزند دیگر با استفاده از fork ایجاد می شوند و در نهایت با استفاده از fork ایجاد می شوند و در نهایت با استفاده از fork و $get_grandchildren$ و $get_grandchildren$ و $get_grandchildren$ و $get_grandchildren$ شود.